MUMS RAŠO

Edukacinė išvyka į Švediją ir Estiją

Rajono Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius kartu su rajono Pedagogų švietimo centru surengė edukacinę išvyką į keturias švietimo įstaigas Švedijoje ir Estijoje. Edukacinėje išvykoje dalyvavo rajono metodinių būrelių pirmininkai, jų pavaduotojai, rajono iniciatyvių pedagogų klubo „Idėja" nariai.

Mūsų rajono pedagogai, dalyvavę edukacinėje išvykoje.

Stokholme apsilankėme dviejose ugdymo įstaigose ir akivaizdžiai pamatėme Švedijos švietimo sistemos pranašumus. Nemokamas išsilavinimas visiems valstybės žmonėms yra vienas svarbiausių Švedijos valstybės pamatinių vertybių. Švietimas ir lavinimas prasideda dienos centruose ir parengiamosiose mokyklose, kurias lanko didžioji Švedijos vaikų dauguma, tada tęsiamas privalomasis devynerių metų vidurinis mokslas, vėliau norintieji gali mokytis aukštesniojoje vidurinėje mokykloje-gimnazijoje, kurią Švedijoje lanko beveik visi jauni žmonės. Net 50 proc. Švedijos moksleivių lanko privačias mokyklas. Bet – skirtingai negu bet kur kitur pasaulyje – Švedijoje privačios mokyklos yra nemokamos. Jas finansuoja valstybė. Apsilankėme Klara Privata Grundskola (VI-IX kl. pagrindinėje mokykloje) ir Mikael Elias Teoretiska Gymnasium (X-XII kl.). Mokyklos vadovas Stefan Eriksson ne pats supažindino su mokykla – tai padaryti patikėjo gerai angliškai kalbančioms VII-IX kl. mokinėms – jos lydėjo mus po mokyklą ir atsakinėjo į įvairius mus dominančius klausimus: maitinimas mokyklos valgykloje jiems nekainuoja, knygas kiekvienas gauna nemokamai. Aprūpinami visomis mokymosi priemonėmis, net kompiuteriais. Privačios gimnazijos vadovas Staffan Bjuhr pasakodamas atkreipė dėmesį, kad gimnazistai už gerą lankomumą ir mokymąsi gauna dienpinigių – kas mėnesį per 100 eurų paramą. Neigiami įvertinimai rašomi labai retai, o ir su jais keliama į aukštesnę klasę. Egzaminų mokiniai nelaiko – stojant į aukštąsias mokyklas lemia mokykliniai įvertinimai. Direktorius pabrėžė, kad yra konkurencija tarp privataus ir valstybinio sektoriaus mokyklų. Švedijoje, kaip ir Lietuvoje, mokyklos finansuojamos krepšelių principu. Konkurencija ypač jaučiama IX-XII klasėse: mokytojams reikia pasistengti, kad mokiniai pasirinktų būtent tą, o ne kitą mokyklą. Baigę pagrindinę mokyklą jie renkasi patinkančio profilio gimnazijas, kiti siekia profesinio išsilavinimo. Mokinių motyvacija renkantis tiksliųjų mokslų studijas ir švedams kelia problemų. Bene labiausiai visus sudominęs dalykas Švedijoje – individualūs pedagogų atlyginimai, kurie – šiek tiek mažesni negu vidutinis šalyje, tačiau mokami ne už stažą ir ne už kvalifikacinę kategoriją, bet už pedagogo darbo rezultatus: kokia jo klasė, ar laimingi vaikai, ar patenkinti tėvai, ar pedagogas tobulėja, ar įgyja naujų kompetencijų, ar gerai sutaria su kolegomis, ar yra lojalus savo įstaigai.

Taline mus pasitiko privataus darželio–pradinės mokyklos „Edu Valem" vadovė Olga Filipova su savo kolegomis. Buvome sužavėti šios ugdymo įstaigos bendruomenės kūrybiškumu, užmojais – jie, tokie vieninteliai šalyje, planuoja ugdyti vaikus iki pat XII klasės. Dabar čia – 260 vaikų, dirba 30 pedagogų. Tėvams kas mėnesį tai kainuoja apie 200 eurų, čia ugdytiniai praleidžia visą dieną – lanko įvairius būrelius, rengia namų darbus, eina į muziejus, sportuoja.

Lankėmės ir pagrindinėje mokykloje Taline, kur, kaip ir pas mus, neformaliajam ugdymui skiriamas didelis dėmesys, ko, pavyzdžiui, nėra Švedijos mokyklose. Valstybinei estų kalbai – išskirtinis dėmesys: aplankytoji rusakalbių mokykla, iki šių metų buvusi vidurinė negalėjo tapti gimnazija, nes pagrindiniai mokomieji dalykai nebuvo dėstomi estų kalba.

Stokholme ir Taline Kretingos rajono pedagogų švietimo centro direktorė Adelė Mazeliauskienė su aplankytų švietimo įstaigų vadovais pasirašė tolimesnio bendradarbiavimo sutartis.

Birutė TINGINIENĖ
Iniciatyvių pedagogų klubo „Idėja" prezidentė